

מקום לשבת

הרב חיים צבי יאקאב יועץ חינוכי מרצה באחיה

לרב יאקאב שלום

לפני כחודש ערכתי החלפת מקומות בכיתה, מהר מדי התברר לי כי בספסל השני משמאל השידוך לא עלה יפה.. "הוא מסתיר לי", "הוא נוגע", "הוא לוקח", "הוא מפריע", "הוא פוגע", "הוא מעצבן..." - כך כבר חודש ללא הפסקה, מריבות שטותיות על כל דבר וענין, דיברתי איתם המון, הסברתי להם איך לבקש בצורה יפה, איך להתחשב ברצון השני. ובאמת כשהם רוצים הם עושים את זה יפה!

אך לצערי הם לא מצליחים להתמיד בכך, אמא של אחד מהם התקשרה וביקשה שאפריד ביניהם בדחיפות, שאלתי אותה האם היא רואה זאת כפיתרון אמיתי, וכי מה יהיה בעוד שנה, שנתיים, עשר עשרים..? אדרבא, אמרתי לה, אני מנסה לתת להם כלים ומיומנויות כדי שיוכלו להסתדר אחד עם השני וילמדו גם להבא, היא הסכימה איתי, אך למחרת בבוקר אמרה שדיברה עם בנה והוא מתוסכל נורא. כי פעמים רבות הם מפסידים בגלל המריבות שלהם, עוגות יום הולדת וכדו'. אמרתי לה שכצ'אנס אחרון ננסה כרטיסיית הצלחות עם צ'ופרים קטנים ואכן, ביום הראשון שניהם התלהבו וכו' והיה טוב. למחרת שוב חזרו לריב, הפסידו עוגה, ויצאו מתוסכלים. השאלה שלי היא: מה עושים עכשיו? האם טעיתי בדרך?? האם נכון להפריד מיד כשמתעוררות בעיות ושלוש על ישראל?

תודה רבה תלמידך,

שמשון מאחיה בית שמש.

שלום רב תלמידי היקר שמשון

ראשית אני מעריך מאד את הרצון שלך להקנות לתלמידים את היכולת והזכות לראות גם את צרכי הזולת. אשריך שחינוך הילדים חשוב בעיניך ולא הפתרון המידי לשקט. בכל זאת אתה כותב שאינך רואה הצלחה גדולה בכיוון זה למרות מאמצייך, ציינת גם שאין לך תמיכה מההורים למהלך זה.

ראשית, גם אם לא ראית הצלחה אין זה אומר שלא פעלת נכון. מותר למלמד לנסות ואדרבא טוב עשית שאפשרת להם להתנסות וללמוד להתנהג בכבוד זה לזה וברור שאין כאן טעות בעצם החשיבה, אך מכיוון שהניסוי לא צלח ננסה להבין מדוע, יתכן שהקושי של הילדים מורכב יותר ממה ששיערת, הילדים הללו, כנראה, (- אני לא מכיר אותם אישית) מתמודדים כל אחד מהם בנפרד עם קושי חברתי שעליהם לעבוד עליו, וההתחככות היומיומית שלהם עם הקושי המשותף מאתגרת אותם מעבר ליכולתם בשלב זה,

יתכן גם שעדיף היה לגרום להם להרוויח מהתנהגות טובה, ולא להיפך. אסביר את כוונתי, ציינת בשאלתך שהילדים הרגישו שהם מפסידים מהרצון שלהם לשתף פעולה עם המלמד, (לא קיבלו לדוג' עוגת יום הולדת) בינם לבין עצמם הם חושבים כי אם היו יושבים כל אחד במקום נפרד הם לא היו מפסידים ועכשיו בגלל המבצע הם מפסידים. מומלץ יותר לבנות מבצע ממריץ בכיוון ההפוך- אם הילדים יספרו אחרי השיעור שהם התנהגו בכבוד זה לזה, הם יקבלו כרטיס הצלחה ובסוף היום יקבלו פרס לפי כמות הכרטיסים. כשלא יבואו לספר הם לא מקבלים, אך גם לא מפסידים. (הרחבנו על זה בקורס "מניעת רווחים" מול "ענישה"), זה יתן להם חשק לנסות להתנהג יפה כי שניהם מרווחים מהעניין או לא מרווחים, אך לא מפסידים.

הדרך הנ"ל עשויה לעזור לילדים רבים אך לעיתים גם זה לא עוזר ומומלץ בשלב זה להפריד את הילדים אחד מהשני ולהושיב אותם ליד ילדים רגועים יותר כך יקל עליהם להתמודד.

כידוע אין שיטות חד משמעיות בחינוך אלא לכל ילד ובכל מקרה לגופו יש לנסות למצוא את הדרך הנכונה ותמיד להתפלל לסייעתא דשמיא.

בהצלחה רבה- ובברכה מרובה

בברכה מרובה

חיים צבי יאקאב

יועץ ומרצה חינוכי

להערות הארות ושאלות

jacobc73@gmail.com